2024/1507

30.5.2024

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1507

z dne 22. februarja 2024

o dopolnitvi Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo meril in dejavnikov, ki jih morajo Evropski organ za vrednostne papirje in trge, Evropski bančni organ in pristojni organi upoštevati v zvezi s svojimi pristojnostmi za poseganje

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

Ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937 ([1]) in zlasti člena 103(8), člena 104(8) in člena 105(7),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Določiti bi bilo treba seznam meril in dejavnikov, ki jih morajo pristojni organi, ESMA in EBA upoštevati pri določanju, kdaj obstajajo resni zadržki glede zaščite vlagateljev ali grožnja pravilnemu delovanju in celovitosti trgov kriptosredstev ali stabilnosti celotnega finančnega sistema Unije ali njegovega dela ali najmanj ene države članice, da se zagotovi skladen pristop in hkrati omogoči ustrezno ukrepanje v primeru nepredvidenih neugodnih dogodkov ali neugodnega razvoja. Pristojni organi, ESMA in EBA bi morali opredeliti merila in dejavnike, ki so pomembni za določen primer, nato pa opraviti oceno tistih meril in dejavnikov, za katere je bilo ugotovljeno, da so najpomembnejši za ta primer. To pristojnim organom, ESMA in EBA ne bi smelo preprečevati uporabe pristojnosti za začasne intervencijske ukrepe, kadar tak zadržek ali grožnjo povzroči le eden od dejavnikov ali meril.

(2) Določbe v tej uredbi so tesno povezane, ker se nanašajo na pristojnosti za poseganje v zvezi s produktom, podeljene nacionalnim pristojnim organom, ESMA in EBA. Za zagotovitev skladnosti navedenih določb, ki bi morale začeti veljati hkrati, ter da se deležnikom in zlasti ESMA, EBA in pristojnim organom, ki bodo izvajali pristojnosti za poseganje, omogoči celovit pregled nad določbami, je treba te določbe vključiti v eno delegirano uredbo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Merila in dejavniki za namene pristojnosti ESMA za začasne intervencijske ukrepe

ESMA za določitev, ali obstaja resen zadržek glede zaščite vlagateljev ali grožnja pravilnemu delovanju in celovitosti trgov s kriptosredstvi ali stabilnosti celotnega finančnega sistema v Uniji ali njegovega dela, upošteva naslednje dejavnike in merila:

(a) stopnjo kompleksnosti kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali tipa dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, v zvezi z vrsto stranke, kot je ocenjena v skladu s točko (c) in ki je vključena v dejavnost ali prakso ali kateri se trži ali proda kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

([1]) UL L 150, 9.6.2023, str. 40. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

(i) stopnja preglednosti stroškov in nadomestil, povezanih s kriptosredstvom, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, dejavnostjo ali prakso, povezano s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, ter zlasti pomanjkanje preglednosti, ki izhaja iz več ravni stroškov in nadomestil;

(ii) narava in obseg morebitnih tveganj;

(iii) ali je kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali storitev združena z drugimi produkti ali storitvami;

(iv) kompleksnost morebitnih pogojev;

(b) obseg morebitnih škodljivih učinkov, pri čemer se upošteva naslednje:

(i) število vključenih strank, imetnikov žetonov ali udeležencev na trgu;

(ii) relativni delež produkta v portfeljih vlagateljev;

(iii) verjetnost, obseg in narava morebitne škode, vključno z zneskom morebitne izgube;

(iv) predvideno trajanje škodljivih posledic;

(v) obseg izdaje;

(vi) število vključenih posrednikov;

(vii) rast trga ali prodaje;

(viii) povprečni znesek, ki ga je vsaka stranka vložila v kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton;

(c) vrsto strank, vključenih v dejavnost ali prakso, povezano s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, ali ki se jim trži ali proda kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, pri čemer se upošteva naslednje:

(i) ali je stranka mali imetnik ali dobro poučeni vlagatelj;

(ii) spretnosti in sposobnosti strank, vključno s stopnjo izobrazbe ter izkušnjami s podobnimi kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, ali prodajnimi praksami;

(iii) ekonomski položaj strank, vključno z njihovimi prihodki in premoženjem;

(iv) temeljni finančni cilji strank, vključno s pokojninskim varčevanjem in financiranjem lastništva doma;

(d) stopnjo preglednosti kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali tipa dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, pri čemer se upošteva naslednje:

(i) morebitni skriti stroški in nadomestila;

(ii) uporaba tehnik, ki pritegnejo pozornost strank, vendar ne izražajo nujno primernosti ali splošne kakovosti produkta ali storitve;

(iii) narava in preglednost tveganj;

(iv) uporaba imen produktov ali terminologije ali drugih informacij, ki kažejo na višjo raven varnosti ali donosnosti, kot so dejansko možne ali verjetne, ali ki kažejo na značilnosti produktov, ki ne obstajajo;

(v) uporaba nepoštenih, nejasnih ali zavajajočih informacij v sporočilih;

(e) posebne značilnosti ali sestavne dele kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni;

(f) obstoj in stopnjo neskladnosti med pričakovano donosnostjo ali dobičkom za vlagatelje in tveganjem izgube v zvezi s kriptosredstvom, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali dejavnostjo ali prakso, povezano s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) strukturni stroški takih kriptosredstev, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, dejavnosti ali prakse in drugi stroški;

(ii) neskladnost v zvezi s tveganjem izdajatelja, ki ga zadrži izdajatelj, ali

(iii) profil tveganja/donosnosti ali profil tveganja/koristi;

(g) kako preprosto in s kakšnimi stroški lahko vlagatelji prodajo zadevno kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali preidejo na drugo kriptosredstvo ali produkt, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) cenovni razpon med najvišjo ponujeno nakupno in najnižjo zahtevano prodajno ceno;

(ii) pogostost razpoložljivosti trgovanja;

(iii) obseg izdaje in velikost sekundarnega trga;

(iv) prisotnost ali odsotnost ponudnikov likvidnosti ali vzdrževalcev sekundarnega trga;

(v) značilnosti sistema trgovanja;

(vi) morebitne druge ovire za izstop;

(h) oblikovanje cen in povezane stroške kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, pri čemer se upošteva zlasti eno od naslednjega:

(i) uporaba skritih ali sekundarnih nadomestil;

(ii) nadomestila, ki ne odražajo ravni zagotovljene storitve;

(i) prodajne prakse, povezane s kriptosredstvom, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) uporabljeni komunikacijski in distribucijski kanali;

(ii) informativno, tržno ali drugo promocijsko gradivo, povezano z naložbo;

(iii) domnevni investicijski nameni;

(iv) to, ali je odločitev za nakup sekundarna ali terciarna po predhodnem nakupu;

(j) finančno in poslovno stanja izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvom, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, pri čemer se upošteva zlasti eno od naslednjega:

(i) finančno stanje izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvom, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton;

(ii) preglednost poslovnega položaja izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvom, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton;

(k) ali informacije o kriptosredstvu, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ki jih zagotovi izdajatelj, ponudnik ali ponudnik storitev, ne zadostujejo ali niso tako zanesljive, da bi udeležencem na trgu, ki so jim namenjene, omogočile, da sprejmejo informirano odločitev, pri čemer se upoštevata narava in vrsta kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton;

(l) ali kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, pomeni veliko tveganje za uspešnost poslov, ki so jih sklenili udeleženci ali vlagatelji na upoštevnem trgu;

(m) ali bi dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, znatno ogrozila celovitost postopka oblikovanja cen na zadevnem trgu, tako da se cena ali vrednost kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ne bi več določala v skladu z zakonitimi tržnimi silami ponudbe in povpraševanja ali tako da se udeleženci na trgu pri sprejemanju naložbene odločitve ne bi več mogli zanašati na cene, oblikovane na zadevnem trgu, ali obseg trgovanja;

(n) ali je zaradi značilnosti kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, še posebej verjetno, da se bo uporabil za namene finančnega kriminala, in zlasti, ali bi lahko zadevne značilnosti spodbujale uporabo kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, za naslednje:

(i) goljufijo ali nepoštenost;

(ii) kršitev pri informacijah ali zlorabo informacij v zvezi s finančnim trgom;

(iii) upravljanje premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem;

(iv) financiranje terorizma ali

(v) omogočanje pranja denarja;

(o) ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, pomeni posebej visoko tveganje za odpornost ali nemoteno delovanje trgov in njihove infrastrukture;

(p) ali kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, pomeni veliko tveganje motenj za finančne institucije, ki veljajo za pomembne za finančni sistem Unije;

(q) pomen distribucije kriptosredstva, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, kot vira financiranja za izdajatelja;

(r) ali kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, pomeni tveganje za trg ali njegovo temeljno infrastrukturo, vključno z omrežji tehnologije razpršene evidence, ki se uporabljajo za njihovo izdajo, hrambo in prenos;

(s) ali bi kriptosredstvo, ki ni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, ki niso žetoni, vezani na sredstva, ali e-denarni žetoni, ogrozila zaupanje vlagateljev v finančni sistem.

Člen 2

Merila in dejavniki za namene pristojnosti EBA za začasne intervencijske ukrepe

EBA za določitev, ali obstaja resen zadržek glede zaščite vlagateljev ali grožnja pravilnemu delovanju in celovitosti trgov s kriptosredstvi ali stabilnosti celotnega finančnega sistema v Uniji ali njegovega dela, upošteva naslednje dejavnike in merila:

(a) stopnjo kompleksnosti žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona ali tipa dejavnosti ali prakse, povezane z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, v zvezi z vrsto strank, kot je ocenjena v skladu s točko (c) in ki je vključena v dejavnost ali prakso, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) stopnja preglednosti stroškov in nadomestil, povezanih z žetonom, vezanim na sredstva, ali e-denarnim žetonom ali dejavnostjo ali prakso povezano z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, ter zlasti pomanjkanje preglednosti, ki izhaja iz več ravni stroškov in nadomestil;

(ii) narava in obseg morebitnih tveganj;

(iii) obseg in sestava rezerve sredstev, navedena v členu 36 Uredbe (EU) 2023/1114;

(iv) ali je žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton ali storitev združen z drugimi produkti oziroma povezana z drugimi storitvami;

(v) kompleksnost morebitnih pogojev;

(b) obseg morebitnih škodljivih učinkov, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) referenčna vrednost žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona;

(ii) število vključenih strank, imetnikov žetonov ali udeležencev na trgu;

(iii) relativni delež žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona v portfeljih vlagateljev;

(iv) verjetnost, obseg in narava morebitne škode, vključno z zneskom morebitne izgube;

(v) predvideno trajanje škodljivih posledic;

(vi) obseg izdaje;

(vii) število vključenih posrednikov;

(viii) rast trga ali prodaje;

(ix) povprečni znesek, ki ga je vsaka stranka vložila v žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton;

(c) vrsto strank, vključenih v dejavnost ali prakso, povezano z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, ali ki se jim trži ali prodaja žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) ali je stranka mali imetnik ali dobro poučeni vlagatelj;

(ii) spretnosti in sposobnosti strank, vključno s stopnjo izobrazbe ter izkušnjami s podobnimi produkti ali prodajnimi praksami,

(iii) ekonomski položaj strank, vključno z njihovimi prihodki in premoženjem;

(iv) temeljni finančni cilji strank, vključno s pokojninskim varčevanjem in financiranjem lastništva doma;

(d) stopnjo preglednosti žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona, ali tipa dejavnosti ali prakse, povezane z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) morebitni skriti stroški in nadomestila;

(ii) uporaba tehnik, ki pritegnejo pozornost strank, vendar ne izražajo nujno primernosti ali splošne kakovosti produkta ali storitve;

(iii) narava in preglednost tveganj;

(iv) uporaba imen produktov ali terminologije ali drugih informacij, ki so zavajajoče, ker kažejo na višjo raven varnosti ali donosnosti, kot so dejansko možne ali verjetne, ali ki kažejo na značilnosti produktov, ki ne obstajajo;

(v) uporaba nepoštenih, nejasnih ali zavajajočih informacij v sporočilih;

(e) posebne značilnosti ali sestavne dele žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona ali dejavnosti ali prakse, povezane z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni;

(f) obstoj in stopnjo neskladnosti med pričakovano donosnostjo ali dobičkom za vlagatelje in tveganjem izgube v zvezi z žetonom, vezanim na sredstva, ali e-denarnim žetonom ali dejavnostjo ali prakso, povezano z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) strukturni stroški takih žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov, dejavnosti ali prakse in drugi stroški;

(ii) neskladnosti v zvezi s tveganjem izdajatelja, ki ga zadrži izdajatelj,

(iii) profil tveganja/donosnosti ali profil tveganja/koristi;

(g) s kakšnimi stroški in kako preprosto lahko vlagatelji prodajo zadevni žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton ali preidejo na drug žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) stopnja likvidnosti na trgu za žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton;

(ii) pogostost razpoložljivosti trgovanja;

(iii) obseg izdaje in velikost sekundarnega trga;

(iv) prisotnost ali odsotnost ponudnikov likvidnosti ali vzdrževalcev sekundarnega trga;

(v) značilnosti sistema trgovanja;

(vi) morebitne druge ovire za izstop;

(h) oblikovanje cen in povezane stroške žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona ali dejavnosti ali prakse, povezane z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, pri čemer se upošteva zlasti eno od naslednjega:

(i) uporaba skritih ali sekundarnih nadomestil;

(ii) nadomestila, ki ne odražajo ravni zagotovljene storitve;

(i) prodajne prakse, povezane z žetonom, vezanim na sredstva, ali e-denarnim žetonom, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) uporabljeni komunikacijski in distribucijski kanali;

(ii) informativno, tržno ali drugo promocijsko gradivo, povezano z naložbo;

(iii) domnevni investicijski nameni;

(iv) to, ali je odločitev za nakup sekundarna ali terciarna po predhodnem nakupu;

(j) finančno in poslovno stanje izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi z žetonom, vezanim na sredstva, ali e-denarnim žetonom, pri čemer se upošteva eno od naslednjega:

(i) finančno stanje izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi z žetonom, vezanim na sredstva, ali e-denarnim žetonom;

(ii) preglednost poslovnega položaja izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi z žetonom, vezanim na sredstva, ali e-denarnim žetonom;

(k) ali informacije o žetonu, vezanem na sredstva, ali e-denarnem žetonu, ki jih zagotovi izdajatelj, ponudnik ali ponudnik storitev, ne zadostujejo ali niso tako zanesljive, da bi udeležencem na trgu, ki so jim namenjene, omogočile, da sprejmejo informirano odločitev, pri čemer se upoštevata narava in vrsta žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona;

(l) ali žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton ali dejavnost ali praksa, povezana z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, pomeni veliko tveganje za uspešnost poslov, ki so jih sklenili udeleženci ali vlagatelji na upoštevnem trgu;

(m) ali bi žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton ali dejavnost ali praksa, povezana z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, povzročila ranljivost gospodarstva Unije za tveganja;

(n) ali je zaradi značilnosti žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona še posebej verjetno, da se bo uporabil za namene finančnega kriminala, in zlasti, ali bi lahko zadevne značilnosti spodbujale uporabo žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov za naslednje:

(i) goljufijo ali nepoštenost;

(ii) kršitev pri informacijah ali zlorabo informacij v zvezi s finančnim trgom;

(iii) upravljanje premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem;

(iv) financiranje terorizma;

(v) omogočanje pranja denarja;

(o) ali dejavnost ali praksa, povezana z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni pomeni posebno visoko tveganje za odpornost ali nemoteno delovanje trgov, plačilnega sistema in njihove infrastrukture;

(p) ali žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton ali dejavnost ali praksa, povezana z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, pomeni veliko tveganje motenj za finančne institucije, ki veljajo za pomembne za finančni sistem Unije;

(q) pomembnost distribucije žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona kot vira financiranja za izdajatelja;

(r) ali žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton ali dejavnost ali praksa, povezana z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, pomeni velika tveganja za infrastrukturo trga ali plačilnih sistemov;

(s) ali bi lahko žeton, vezan na sredstva, ali e-denarni žeton ali dejavnost ali praksa, povezana z žetoni, vezanimi na sredstva, ali e-denarnimi žetoni, ogrozila zaupanje vlagateljev v finančni sistem.

Člen 3

Merila in dejavniki za namene poseganja pristojnih organov

Pristojni organi za določitev, ali obstaja resen zadržek glede zaščite vlagateljev ali grožnja pravilnemu delovanju in celovitosti trgov s kriptosredstvi ali stabilnosti celotnega finančnega sistema ali njegovega dela v najmanj eni državi članici, upoštevajo naslednje dejavnike in merila:

(a) stopnjo kompleksnosti kriptosredstva ali tipa dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, v zvezi z vrsto strank, kot je ocenjena v skladu s točko (c) in ki je vključena v dejavnost ali prakso ali ki se ji kriptosredstvo trži ali prodaja, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) stopnja preglednosti stroškov in nadomestil, povezanih s kriptosredstvom, dejavnostjo ali prakso, povezano s kriptosredstvi, in zlasti pomanjkanje preglednosti, ki izhaja iz več ravni stroškov in nadomestil;

(ii) narava in obseg morebitnih tveganj;

(iii) obseg in zanesljivost rezerve sredstev, kot je podrobneje določena v regulativnih tehničnih standardih, izdanih v skladu s členom 36(4) Uredbe (EU) 2023/1114;

(iv) ali sta kriptosredstvo ali storitev povezana z drugimi produkti ali storitvami;

(v) kompleksnost morebitnih pogojev;

(b) obseg morebitnih škodljivih posledic, pri čemer upošteva zlasti naslednje:

(i) nominalno vrednost kriptosredstva;

(ii) število vključenih strank, imetnikov žetonov ali udeležencev na trgu;

(iii) relativni delež produkta v portfeljih vlagateljev;

(iv) verjetnost, obseg in narava morebitne škode, vključno z zneskom morebitne izgube;

(v) predvideno trajanje škodljivih posledic;

(vi) obseg izdaje;

(vii) število vključenih posrednikov;

(viii) rast trga ali prodaje;

(ix) povprečni znesek, ki so ga v kriptosredstvo vložile posamezne stranke;

(c) vrsto strank, vključenih v dejavnost ali prakso, povezano s kriptosredstvi, ali ki se jim trži ali prodaja kriptosredstvo, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) ali je stranka mali imetnik ali dobro poučeni vlagatelj;

(ii) spretnosti in sposobnosti strank, vključno s stopnjo izobrazbe ter izkušnjami s podobnimi kriptosredstvi ali prodajnimi praksami;

(iii) ekonomski položaj strank, vključno z njihovimi prihodki in premoženjem;

(iv) temeljni finančni cilji strank, vključno s pokojninskim varčevanjem in financiranjem lastništva doma;

(d) stopnjo preglednosti kriptosredstva ali tipa dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) morebitni skriti stroški in nadomestila;

(ii) uporaba tehnik, ki pritegnejo pozornost strank, vendar ne izražajo nujno primernosti ali splošne kakovosti produkta ali storitve;

(iii) narava in preglednost tveganj;

(iv) uporaba imen produktov ali terminologije ali drugih informacij, ki so zavajajoče, ker kažejo na višjo raven varnosti ali donosnosti, kot so dejansko možne ali verjetne, ali ki kažejo na značilnosti produktov, ki ne obstajajo;

(v) uporaba nepoštenih, nejasnih ali zavajajočih informacij v sporočilih;

(e) posebne značilnosti ali sestavne dele kriptosredstva ali dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi;

(f) obstoj in stopnjo neskladnosti med pričakovano donosnostjo ali dobičkom za vlagatelje in tveganjem izgube v zvezi s kriptosredstvom ali dejavnostjo ali prakso, povezano s kriptosredstvi, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) strukturni stroški takih kriptosredstev, dejavnosti ali prakse in drugi stroški;

(ii) neskladnosti v zvezi s tveganjem izdajatelja, ki ga zadrži izdajatelj,

(iii) profil tveganja/donosnosti ali profil tveganja/koristi;

(g) s kakšnimi stroški in kako preprosto lahko vlagatelji prodajo zadevno kriptosredstvo ali preidejo na drugo kriptosredstvo, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) cenovni razpon med najvišjo ponujeno nakupno in najnižjo zahtevano prodajno ceno;

(ii) stopnja likvidnosti na trgu za kriptosredstva;

(iii) pogostost razpoložljivosti trgovanja;

(iv) obseg izdaje in velikost sekundarnega trga;

(v) prisotnost ali odsotnost ponudnikov likvidnosti ali vzdrževalcev sekundarnega trga;

(vi) značilnosti sistema trgovanja;

(vii) morebitne druge ovire za izstop;

(h) oblikovanje cen in povezane stroške kriptosredstva ali dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, pri čemer se upošteva zlasti eno od naslednjega:

(i) uporaba skritih ali sekundarnih nadomestil;

(ii) nadomestila, ki ne odražajo ravni zagotovljene storitve;

(i) prodajne prakse, povezane s kriptosredstvom, pri čemer se upošteva zlasti naslednje:

(i) uporabljeni komunikacijski in distribucijski kanali;

(ii) informativno, tržno ali drugo promocijsko gradivo, povezano z naložbo;

(iii) domnevni investicijski nameni;

(iv) to, ali je odločitev za nakup sekundarna ali terciarna po predhodnem nakupu;

(j) finančno in poslovno stanje izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvom, pri čemer se upošteva zlasti eno od naslednjega:

(i) finančno stanje izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvom;

(ii) preglednost poslovnega položaja izdajatelja ali ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvom;

(k) ali informacije o kriptosredstvu, ki so jih zagotovili izdajatelj, ponudnik ali ponudnik storitev, ne zadostujejo ali niso tako zanesljive, da bi udeležencem na trgu, ki so jim namenjene, omogočile, da sprejmejo informirano odločitev, pri čemer se upoštevata narava in vrsta kriptosredstva;

(l) ali kriptosredstvo ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, pomeni veliko tveganje za uspešnost transakcij, ki so jih sklenili udeleženci ali vlagatelji na upoštevnem trgu;

(m) ali bi dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, znatno ogrozila celovitost postopka oblikovanja cen na zadevnem trgu, tako da se cena ali vrednost zadevnega kriptosredstva ne bi več določala v skladu z zakonitimi tržnimi silami ponudbe in povpraševanja ali tako da se udeleženci na trgu pri sprejemanju naložbene odločitve ne bi več mogli zanašati na cene, oblikovane na zadevnem trgu, ali obseg trgovanja;

(n) ali bi bilo nacionalno gospodarstvo zaradi kriptosredstva ali dejavnosti ali prakse, povezane s kriptosredstvi, izpostavljeno tveganjem;

(o) ali je kriptosredstvo zaradi svojih značilnosti posebej dovzetno za uporabo za namene finančnega kriminala, in zlasti, ali bi lahko značilnosti spodbujale uporabo kriptosredstva za naslednje:

(i) goljufijo ali nepoštenost;

(ii) kršitev pri informacijah ali zlorabo informacij v zvezi s finančnim trgom;

(iii) upravljanje premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem;

(iv) financiranje terorizma;

(v) omogočanje pranja denarja;

(p) ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvom, pomeni posebej veliko tveganje za odpornost ali nemoteno delovanje trgov in njihove infrastrukture;

(q) ali kriptosredstvo ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, pomeni veliko tveganje motenj za finančne institucije, ki veljajo za pomembne za finančni sistem države članice zadevnega pristojnega organa;

(r) pomembnost distribucije kriptosredstva kot vira financiranja za izdajatelja;

(s) ali kriptosredstvo ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, pomeni veliko tveganje za infrastrukturo trga ali plačilnih sistemov, vključno s sistemi trgovanja, kliringa in poravnave;

(t) ali bi lahko kriptosredstvo ali dejavnost ali praksa, povezana s kriptosredstvi, ogrozila zaupanje vlagateljev v finančni sistem.

Člen 4

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 22. februarja 2024

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN